

Dnro: TRAFICOM/208989/06.03.22/2023

31.5.2023

Linja-autoliikenteen matkustajan oikeuksia koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 181/2011 täytäntöönpanoa koskeva kertomus 1.1.2021–31.12.2022

1 Yleistä

Matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 181/2011 (jäljempänä asetus) 29 artiklan mukaan asetuksen täytäntöönpanosta vastaavien täytäntöönpanoelinten on julkaistava kahden vuoden välein toiminnastaan kertomus.

Täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen tulisi sisältää kuvaus asetuksen täytäntöönpanotoimista sekä tilastotiedot valituksista ja sovelletuista seuraamuksista. Tämä täytäntöönpanoa koskeva kertomus kattaa Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) toiminnan ajanjaksolla 1.1.2021–31.12.2022.

Traficomin toimivallasta säädetään liikenteen palveluista annetuin lain (320/2017) 186 §:n 2 momentin 1 kohdassa ja 4 momentissa sekä 187 §:ssä. Traficom valvoo asetuksen noudattamista yleisesti liikematkustajien sekä vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksien osalta. Sen lisäksi Traficom on toimivaltainen antamaan ratkaisusuosituksen muiden kuin kuluttajan asemassa olevien matkustajien sekä vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksia koskeviin valituksiin.

Traficomin tehtävänä on myös nimetä asetuksen 12 artiklassa tarkoitetut linja-autotermiinaalit, joissa vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä avustetaan.

Tapauskohtaisesti Traficom valvoo asetuksen noudattamista yhteistyössä kuluttaja-asiamiehen kanssa.

2 Yhteydenotot ja valitukset

Vuosina 2021–2022 Traficomiin ei tullut yhtään linja-autoliikenteen matkustajan oikeuksiin liittyvää yhteydenottoa tai valitusta.

3 Valvontatoimenpiteet ja muu toiminta

Vuosina 2021–2022 Traficom on yleisissä valvontatoimenpiteissään tarkastellut liikenteenharjoittajien asetuksen 25 artiklan mukaista tiedottamisvelvollisuutta matkustajan oikeuksista. Traficomin havaintojen mukaan liikenteenharjoittajien nettisivuilla on usein varsin heikosti saatavilla tietoa matkustajien oikeuksista. Havaintojen perusteella on toteutettu yksittäisiä valvontatoimia vuosina 2021 ja 2022.

Vammaisten ja liikkumisesteisten henkilöiden oikeuksien yleisen valvonnan puitteissa Traficom on vuosina 2021–2022 selvittänyt asetuksen 11 artiklan (esteettömyys ja tiedotus) mukaisten syrjimättömien esteettömyyttä koskevien ehtojen saatavuutta liikenteenharjoittajien nettisivuilla. Asetuksen 11 artiklaa sovelletaan sellaiseen säännölliseen liikenteeseen, jossa liikennöitävä aikataulun

Dnro: TRAFICOM/208989/06.03.22/2023

31.5.2023

mukainen reitti on 250 km tai enemmän. Traficomien havaintojen perusteella tietoja on saatavilla liikenteenharjoittajien sivulla hyvin vaihtelevasti. Esimerkiksi tietoa vammaisten ja liikkumisesteisten henkilöiden mahdollisuudesta käyttää linja-autoliikenteen palveluita tai mahdollisuudesta apuvälineiden tai avustavien koirien kuljettamiseen on saatavilla varsin vähän tai tiedot ovat vaikeasti löydettävissä.

Liikenteenharjoittajien nettisivuilla havaittujen puutteiden seurauksena Traficom lähetti vuonna 2022 liikenteenharjoittajille valvontakirjeen, jossa liikenteenharjoittajia muistutettiin erityisesti asetuksen mukaisista esteettömyyttä koskevista ehdoista (artikla 11), henkilökunnan koulutuksesta (artikla 16) ja yleisestä velvollisuudesta tiedottaa matkustajia heidän oikeuksistaan (artikla 25). Lisäksi valvontakirjeessä muistutettiin liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 150 §:n 5 kohdan mukaisesta henkilöliikennepalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuudesta toimintarajoitteisten henkilöiden osalta. Kirje lähetettiin 31 liikenteenharjoittajalle.

Traficom julkaisi 1.3.2021 uutisen asetuksen 2 artiklan 5 kohdan mukaisen soveltamisalaa koskeneen rajoituksen päättymisestä. Asetusta on sovellettu myös Suomen ja Venäjän väliseen säännölliseen liikenteeseen 1.3.2021 lähtien.

Vuonna 2021 Traficom koosti ja julkaisi tilannekuvat pitkämatkaisen linja-autoliikenteen sekä paikallisjoukkoliikenteen esteettömyydestä. Tilannekuvat kokoavat nykytilannekuvausta säännöllisen pitkämatkaisen linja-autoliikenteen sekä kaupunkien järjestämän paikallisjoukkoliikenteen esteettömyydestä ja keskeisistä kehittämistarpeista. Tiedot ovat osa laajempaa liikennejärjestelmäanalyysiä, johon kootaan strateginen kokonaiskuva liikennejärjestelmän nykytilasta, kehitystarpeista ja toimintaympäristön kehityksestä. Tilannekuvat päivitetään kahden vuoden välein.